

FOLK OG LAND

Nr. 3 - 3. årg. - 1954

Lørdag 23. januar

 Herr Kristian Skard
 TÅSENEN. 79
 Ullval-Høgskolen

Det er og blir forskjell på landsmenn

Den jubilerende lederskrivent i «Dagbladet» fortsetter sin hatefulle agitasjon mot de tidligere NS-medlemmer, i nr. 5/54 skriver han bl. a.:

«Nettopp i disse dager er det 10 år siden den danske frihetsmann, dikteren Kaj Munk, ble henrettet av drapsmenn, ført bort og drept. Vi opplevde nøyaktig lignende ting her hjemme — fedrelandstro landsmenn som hadde stått på motstandsbevegelsens side, ble i stillhet drept akkurat likedan. — Skal det bli fasthet og styrke i oss om lignende forhold skulle ramme oss igjen, må vi lære å huske bedre, og også skjelne mellom landsmenn. Den som har vært med å svikte sitt

domme regnes likt med en nordmann, som har villet verge sitt lands ære ved en kompromissløs atferd for egen regning. Det er og blir forskjell på landsmenn. 10 år kan ikke slette nazismens merker ut.»

Dette er jo klare ord — en fortsatt kompromissløs kamp mot oss, som ble hjemme gjennom de fem lange år, tok byrdene på oss og reddet folket fra sultedød og det som verre var. Vi kan ikke smykke oss med å ha «handlet» for egen regning, tvertimot følte vi under det fryktelige ansvar å måtte handle på et vill-ledet folks vegne for å redde hva reddes kunne — noe som da også lykkedes over forventning. Hvem var det så som sviktet sitt land og folk? Jo, det var alle de, som fant den lettvinde utvei å rømme og overlate folket til seg selv. Hold dere i ro, sa de ved avreisen, for så senere, når de selv var i sikkerhet, å narre folk herhjemme til folkerettsstridige handlinger som førte til sorg og ulykke for mange. Vi anklager dem for flere ulykkelige skjebner enn dem, som de tyske okkupasjoner foranstaltet. Og det er blod på deres hender, like meget som på tyskernes.

Men vi som kjempet den mest utakknemlige kamp i verden, vi skal gjøres æreløse og medskyldige i de utskielser som enhver krig fører med seg på begge sider, og vi skal til evig tid stå som svikere i det land, som vi verget med de midler som sto til rådighet. Det er og blir forskjell på landsmenn, sier lederskrivent. Ja, det er nok så, men rømlingene tapte sin ære da de drog av landet, og vi skal ikke glemme det. For en dag skal sannhetens avklarende lys også overskinne mørkemennene selv i den larmende Akersgaten.

Makthaverne i Guiana

Vi har tidligere gjort rede for frihetsbevegelse i britisk Guiana. Foreløpig er den stanset ved maktanvendelse og frihetshelten er f. t. i India, sitt opprinnelige fedreland. — Men ingen må tro at det er slutt med dette selv om England bruker all sin brutale makt. Guvernøren, Sir Alfred Savage, har nå som en bølgedemper utnevnt 10 medlemmer av et utøvende råd, og 27 medlemmer av en lovgivende forsamling som sammen med ham skal utgjøre en midlertidig regjering. Betegnende nok er ingen tilhengere av det venstreorienterte folkelige fremskrittsparti med i britenes regjering.

Dette er altså demokrati på bajonettspissen, men ingen av stormaktene våger å protestere, da de jo selv har for mange svin på stien, og de små nasjoner er i lommen på dem, og må derfor late som om alt er i orden. Men — det gjærer i Mellom-Amerika, og det kan komme flere overraskelser før man vet ordet av det. Moskva venter og ler av Vestens tåpeligheter, som hittil har skaffet kommunistene billige seirer.

Nå begynner det å klarne

En og annen vil vel huske historien om fenrikken, som søkte forsvarssjefstillingen i 1949. Det var noen offiserer, blant andre oberstene Just, Rocher-Lund og Sæbø og så den nevnte fenrikken som søkte denne stillingen.

De fleste tok det vel nærmest for en spøk at fenrikken søkte. Myndighetene derimot tok det meget alvorlig, og fenrikken ble noe senere sendt til mentalobservasjon på et sykehus i Trondheims nærhet. Observatørene kom til det resultat, at fenrikken var en intelligent kar, som intet manglet på forstanden.

Det er fristende å mene og si, at denne unge offiseren var bare 3—4 år foran sin tid etter det som er kommet frem i de siste diskusjoner om forsvaret. Fenrikken anførte den gang i sin søknad, at han kunne la andre utføre arbeidet, og så hadde han bare å passe på å være sjef (uten å ha noe å si).

Når man så idag er vitne til at høyere militærsejfer selv vedgår at de bare er kontorister, må man sympatisere med fenrikken fullt ut, for det er mange fenrikker som står fullt på høyde med våre generaler som kontorister.

Det tar ofte lang tid før sannheten kommer frem, men den pleier å innfinne seg tilslutt.

DET ØSTTYSKE POLITI FÅR TANKS

Berlin (FCI) — Det østtyske folkepolitis pansertropper, i den tidligere König-Ludwigkasernen i Zittau, er nå blitt forsterket med 21 nye «Jozef Stalin»-tanks. De gamle «T. 34» panservognene skal opphugges. Folkepolitiets avdelinger i Torgelow har også fått nytt utstyr fra Sovjet.

Men det er jo en selvfølge at «fredens forkjempere» må ha det beste utstyr for å kunne forsvare seg mot de krigsgale vesttyske grensevakter som er bevæpnet til tennene med geværer og pistoler.

Fornuftige ord

Midt oppe i alt det vrøvl danske aviser for tiden bringer til torgs i anledning av justisminister Hækkerups juleløslatelse av en del danske «landssvikere», virker det vel signet velgjørende å støte på en mann som ikke har tapt hodet, som ikke har bøyd kne for massehylet, men som sindig og modig tør å slå et slag for fornuften. I «Berlingske Aftenavis» for 4. januar har landrettsagfører Jørgen Cold skrevet en kronikk hvorav vi tillater oss å gjengi:

«— — — vi må beholde Benene på Jorden og erindre, at de . . . . . der klart viste, hvordan Tiden var.»

Har fornuften noen tilsvarende talsmann i norsk presse?

. . . «vi må beholde Benene paa Jorden og erindre, at de blev dømt efter en Lov, som ikke eksisterede paa Forbrydelsens Tidspunkt, og at det i Erklæringen om Menneskerettighederne af 1789 saavel som i De Forenede Nationers Manifest senere er klart fastslaaet, at det er — og bør være — en ufravigelig Grundlov i enhyer civiliseret Stats Straffelovgivning, at Straf kun må idømmes efter en paa Gerningstidspunktet foreliggende lovlig vedtaket og behørig offentliggjort Lov. Det er ogsaa den elementære Retsgrundsetning, som indterpes de unge Studenter Verden over, når de paabegynder det juridiske Studium.

Det skal ikke her være Op-gaven at forny Diskussionen om, hvorvidt en Afvigelse fra dette juridisk-hellige Princip under aldeles ekseptionelle Forhold kan tolereres, men blot at festslaa, at Straffelovstillaegget af 1. Juni 1945 efter ledende Juristers Opfattelse paa mange Omraader var uovervejet, hvilket naturligt gav sig Udslag i, at «Forræderiloven» meget snart blev ændret, idet bl. a. Lovens Straf feminima blev halverede; en lidt flov Erkendelse af, at nogen i første Omgang havde tabt Hovedet eller i hvert Fald en Del af Indholdet.

Justitsministeriets Redegørelse for de nu foretagne Benaadninger — for hvilke Juletiden synes at være den ydre Anledning — maa derfor ses under den Synsvinkel, at de virkelige Sandheder i Livet ikke lader sig dølge, og at Samfundet før eller senere må reparere paa de begaaede Fejl. Videnskaben kan for en Tid fejles til Side, men Flammen slukkes ikke.

Naar Menigmand føler visse Retfærdighedsbegreber krænket, dels ved de stedfundne Benaadninger og dels ved visse Domme over Voldsforbrydere, maa vi standse op et Øjeblik. Nytaaret er en god Anledning hertil. Vi konstaterer, at vi giver Dommere og Administrationens Jurister en kostbar og langvarig Uddannelse. Samfundet fremlesker til disse ansvarsfulde Poster Ekspertter, der skal være i Stand til objektivt og uden nogen Skelen til Politik, Stil- (Forts. s. 8).

NYE FANGETRANSPORTER TIL SOVJET

Berlin (FCI) — To nye transportere av østtyske fanger fra de russiske fengsler i Lichentberg og Karlshorst fant sted i forrige måned. 2 desember ble 150 østtyskere sendt fra Karlshorst til ukjent bestemmelsessted i Sovjet og tre dager senere ble 50 andre sendt fra Biesdorf. Fangevognene ble tilkoblet de russiske permisjonstogene.

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redaktør.

Finn Brun Knudsen.

Telefon 55 76 56. Postboks 1407.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

- - med annet fortegn

Norges høytidsstund er kommet, åpnet har seg thingets hall. 150 stortingsrepresentanter, derav nesten halvparten nye, er kommet sammen for å ta seg av rikets styre og stell, derav en sikker majoritet av sosialister og så en forvirrende flokk av uenige innen mindretallet — den såkalte opposisjon. Til sammen utgjør de folkets statsorgan overfor regjeringen, men slik som det har vært i de siste snart tyve år er stortingsflertallet fullstendig i regjeringens hånd og vil fortsette å være det i de fire år som kommer.

Vi skal ikke her gjøre noe forsøk på å påvise, hva det kommer av, men det er ikke lenger den høytid over Stortinget som det engang var. Det er blitt noe hverdagslig over det hele, noe småpirkete med på forhånd gitte resultater, hvor den hellige og ofte så virkningsfulle indignasjon er avløst av en viss kameratslighet på godt og vond, og så dilter det videre i slit-somt detaljarbeid, hvor de store linjer forsvinner i de veldige dokumenthauger.

Ser man på den økonomiske stilling — den kulturelle vil vi ikke engang snakke om — er det svart foran og mørkt bak, og det er ikke annet å vente der, hvor golde teoretikere praktiserer velferdsstatens prinsipper på tross av det økonomiske livs lover. Tross dollarinnsprøytingene står vårt land i dag som en fattigper blant nasjonene, og det skal et mirakel til, hvis vi skal komme velberget gjennom trengslene på egen hånd. Men — som man reder, så ligger man. Det kunne ha vært anderledes. Da uæret brøt løs i 1945 ble henimot 100 000 velgere — altså omlag like mange som det norske Moskvaparti teller — satt utenfor. Det var klart etter det som var hendt i de foregående år, at ingen av disse ville ha gitt sosialistene sin stemme. Og hertil kom at den langsomt oppdemmede uvilje mot den rømte regjering og forsvarsnedbryterne ved de flotteste propagandatricks forsvant som dugg i mai-solen. Nye krefter strømmet til og ved hjelp av de til nåde tatte hundrer tusener tyskarbeidere ble det hele forvandlet til et sosialistflertall. Det var godt utregnet og planlagt midt for nesen på de naive opposisjonspartier, og dermed fulgte den revolusjon, som så å si umerkelig har omformet vårt samfunn og gjort det til et forsøksobjekt for politiske og økonomiske amatører.

Vi har lite godt å vente av det nye storting, det er i en sosialistisk regjeringens hånd. Alle våre problemer er belagt med bannstrålen «ro omkring rettsoppjøret», og her står Gerhardsen-Torp og høyres gjenganger Hambro, på samme front. Hvis noen våger å gå dem imot, blir det kjølig luft omkring den formastelige, og da er det meget forlangt at noen tross ærlig vilje, skal ta kampen opp. Det er således på andre fronter at vi må sette inn våre krefter. Folkemassen er treg, det er så, men kan man først få den i bevegelse, er den vanskelig å stanse. Vi så det i 1945, da det ikke var ørens lyd for resonnement og omtenkksomhet. Ethvert argument prellet av overfor heilagjengen. Men hvorfor skal ikke også vi forsøke noe liknende, vi har da vel argumenter nok til å slå gjennom bordet, hvis det trenges. Vi bør gjøre forsøket — men med annet fortegn.

En «ny» rett

På sidene 6 og 7 begynner vi i dag offentliggjørelsen av den bebudede bok «En ny rett» av den portugisiske folkerettslærde Joao das Regras.

Vi har ervervet retten for Norge og oversettelsen er foretatt av herr Niils Jøntvedt. Vi henviser for øvrig til tidligere omtale av boken.

!!

Den injuriersak, som overlærer Endmund Haugs enke anla mot fhv. høyesterettsdommer Ferdinand Schelderup for å få kjent død og maktesløs de sjofle beskyldninger mot Haug, uttalte Ferdinand Schelderup noe, som aldri bør glemmes: — I en skriftlig redegjørelse til retten i Haug-Knutzsensaken hadde Schejlderup skrevet at han mente Haug var forfatteren av det anonyme brevet. «Jeg fikk en meget kort frist til å tilbakekalle det offentlig», sier Schjelderup ifølge Dagbladets referat. «Da var det bedre å ta saken. Det ville følt som en meget stor straff å skulle tilbakekalle dette. Jeg ville desuten gjort meg umulig som høyesterettsdommer.»

Altså, for en høyesterettsdommer var det bedre, at Haug skulle gå i graven som en forræder, enn at han selv skulle være nødsaget å trede tilbake som høyesterettsdommer for å ha utbredt falske beskyldninger mot en aktverdigg mann. Det synes å være lavt under taket i høyesterett og her må fhv. Ferdinand Schjelderup ta sin del av skylden. Han kan ikke ha hatt godt av Londonoppholdet han heller.

Et lyst hode

Her i Norge hadde vi før jul ved elskverdigg bistand fra Morgenbladets side anledning til å se en rekke «kultiverte» personer lufte sine såkalte meninger om frigivelsen av de ennå gjensittende politiske fanger. Tvers igjennom de hatefylde og hevngjerrige utgydelser lyste det lang vei av et angstbiteri uten like. Det var i sannhet undergrunnen som boblet.

I disse dage har våre danske feller anledning til å gjøre tilsvarende erfaringer. Danmarks nye justisminister hadde ment å følge oppe den «norske linje» med individuell løslatelse av de livstidsdømte, men er i den anledning kommet voldsomt opp å kjøre. Det er blitt et opprør innen den danske heimefrontens rekke som ikke gir aksjonen fra Lauritz Sand og kompani noe etter, og danske aviser bringer daglig bitre utfall mot det de kaller «den uforståelige lemfeldigheit».

Massetoskeskapen har el-

lers antatt de underligste former og det er ikke nettopp det sunne vett som er mest påtrengende. La oss eksempelvis se på hva en «god danemand», stud. mag. Møller Christensen, København N., har klart å prestere i et brev til det danske Sagsførerbladets redaktør, landsrettsavgjører Carl Thorkild-Hansen. Brevet har følgende ordlyd:

«Undertegnede skal ikke prøve paa at pille ved Deres Uskyldiggjørelse af Hr. Schwerdt. Derimod vil jeg gerne kommentere Deres Udtalelse om, at der ikke er andre Grunde til at beholde Krigsforbryderne i Fængsel end den at tilfredsstillende chauvinistiske hævnlystne Modstandsfolk.

De fleste af os er slet ikke hævnlystne, endsige chauvinistiske, men for hver Gang, der løslades en Krigsforbryder, ødelægges et Frihedsmonument eller skrives en Bog som Hr. Rytters, siger vi til os selv, om det nu ogsaa var rigtigt, hvad vi

gjorde dengang. Flere og flere har mistet Troen paa, at deres Indsats var forsvarlig og rigtig, og af dem er mange nu Nervevrag, hvis de ikke har søgt Døden for egen Haand.

De Herrer, der har forladt Danmark med venlig Bistand af det danske Politikræver stadigvæk deres Ofre.

Det er det Hr. Landsrettsavgjører som nogle af os synes, at vore mindre nervesterke Kammerater og deres Paarørende burde være skaanet for, selv om det skulle gaa ud over en syv Gange stærkt saaret og fysisk nedbrudt Østfrontkæmper».

Noen kommentar er formentlig overflødig. Det er bare greit — og forsåvidt til en viss grad trøstefullt — å kunne konstatere at det å mangle hade ikke utelukkende er karakteristisk for «gode nordmenn», men at typen finnes også i andre land.

H. N. H.

AKSEL BERGER:

En bondes syn på organisasjonsutviklingen i jordbruket

Femte artikkel

N. B. under krigen

En del av N. B.s medlemmer stilte seg under okkupasjonen etter hvert passiv til sin organisasjon. Disse gikk formodentlig ut fra at deres fagorganisasjon hadde mindre betydning i denne tid.

Den politiske propaganda begynte også straks å gjøre seg gjeldende, — og den viktigste grunn for passivitet var sikkert for de fleste, at de ønsket å stå fritt — og uten ethvert ansvar.

På de møter som N. B. holdt i 1940 og 1941 under sin gamle ledelse (Mellbye fratradte 1/3 1941) var der full enighet om, at organisasjonens oppgaver og betydning nu ville være viktigere enn noen gang tidligere. Det vanskeligste spørsmål var om en kunne make å beholde organisasjonens innflytelse som fagorganisasjon uten samtidig å gjøre en politisk innsats for okkupasjonsmakten. Den enstemmige frifinnelsesdom i 1949 over virksomheten under hele okkupasjonen må være svar på dette.

Altså — på tross av enkelte medlemmers passivitet fortsatte organisasjonen sin virksomhet. Den antok senere og

helt frivillig navnet Norges Bondesamband.

I 1942 fikk organisasjonen enstemmig støtte fra omsetningsorganisasjonens ledelse. Denne støtte var av vesentlig betydning, idet en med dette var sikret det økonomiske grunnlag for fortsettelse av driften. Vedtakene om denne støtte ble også behandlet og godkjent av den av Stortinget før krigen valgte kontrollkomite for Omsetningsrådet.

Denne tilslutning og støtte fra omsetningsorganisasjonene fortsatte også i årene 1943 og 1944, og viser hvorledes de ansvarlige på ledende hold så på stillingen og utviklingen. Disse ledende menn som her er omtalt har såvidt vites ikke vært rammet av landssvikloven eller N. B.s utrenskningsvedtak.

Den enstemmige frifinnelsesdom over bondesambandets virksomhet falt i juli 1949. Den ble ikke offentliggjort i pressen. Forsøk fra interesserte om å få dommen offentliggjort i bondepressen ble avvist.

N. B. hadde etter frigjøringsgjort vedtak om at medlemmer av Bondesambandet

ikke kunne opptas som medlemmer i det nye N. B. Der ble sendt ut retningslinjer for underavdelingene som førte til bokføring om og skriv til de som ble rammet. I disse retningslinjer sto det bl. a. også at det virket ubehagelig å ha tidligere bondesambandsmedlemmer til stede på møter.

Hvis der skulle foretas noen lempninger i disse regler måtte vedkommende granskes nøye, og de måtte fortrinnsvis selv erkjenne, at det var på grunn av manglende evner at de var gått inn som medlemmer av Bondesambandet.

Etter at dommen over Bondesambandet falt i 1949 er det fra Bondesambandsmedlemmer gjort flere henvendelser til N. B. av 1945. Vårt krav har vært at N. B. ikke skulle straffe for forhold som vedkommende var frikjent for av

vårt rettsvesen. Videre at N. B. skulle ta konsekvensen av dommen på en slik måte at protokollasjoner i N. B.s bøker som er i strid med dommen, ble beriktiget.

Våre henvendelser har ikke ført til noen realitetsinnrømmelser. Vi har heller ikke kunnet finne fram til noen som har erkjent ansvar for de omtalte straffevedtak.

Siden organisasjonen Norsk Jord ble dannet i 1952 foreligger intet nytt om disse uoverensstemmelser mellom oss og N. B. En propaganda-artikkel fra N. B. om disse spørsmål har riktignok passert bondepresen. Samme redigjøreelse er formodentlig også sendt direkte til underavdelingene. I denne er nevnt to navngitte bønder som nærmest ber om å få bli medlemmer i N. B. igjen. Til denne redigjøreelse kan tilføyes at beg-

ge disse bønder straks etter henvendelsen til N. B. meldte seg som medlemmer i N. J.

I en tidligere artikkel er nevnt at N. B. i dag er en ny organisasjon fra 1945. Det er videre også pekt på utviklingen og de nye linjer for denne.

Bondens stilling i samfunnet i 1945 var sterk. Den var sterkere enn noen gang tidligere i vår tid. Denne maktstilling burde gitt seg utslag i fremgang for den norske bondes stilling. Det ser imidlertid ut som den tankegang som har preget utviklingen i organisasjonen fra 1945 er påvirket av passiviteten i okkupasjonsårene. Sannsynligvis også påvirket i disse år av andre kretser og idéer.

Det undertegnede har villet ha frem med disse artikler er at sosialiseringen er kommet i forgrunnen, — også hos de som har påtatt seg å

lede N. B. for de norske bønder. Produksjonen som vi alle er interessert i å høyne, kommer i annen rekke. Den politiske linje for landbruket i Norge kjenner de fleste fra før. Men kunsten å ta fra den ene og gi til den andre er i seg selv ingen linje for fremskritt i produksjonen.

Spørsmålet ble for oss som var rammet av N. B.s utrenskningsvedtak om vi med denne bannstråle på oss kunne oppnå å hevde vårt syn på utviklingen ved eventuelt nytt medlemskap i N. B. Alle avvísninger på henvendelser ga liten støtte for en slik tanke. Spørsmålet ble da videre om en skulle danne sin egen organisasjon eller oppgi organisasjonen og være passiv. Den passive linje ville lett bli tatt til inntekt for den utvikling som er skjedd i N. B. Derfor ble Norsk Jord stiftet.

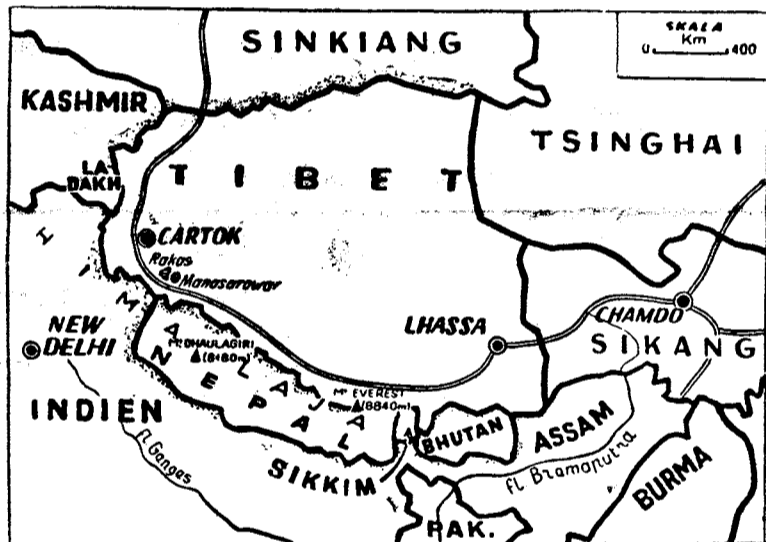
Norsk Jord bygger fortsatt på bondens gamle forsvar av eiendomsrett og vår dyrebare grunnlov av 1814. Paragraf 1 i foreningens lover lyder slik: «Foreningen Norsk Jord tuffes på de idéer og det grunnsyn som det er gitt uttrykk for i Grunnloven av 1814.

Foreningens formål er å ta hånd om norske bondeinteresser, å hevde den private eiendomsrett og å støtte det private initiativ.»

Grunnloven av 1814 ga trygghet og frihet. Trygghet fra maktmisbruk og vilkårlighet fra de styrendes side, og mest mulig frihet for den enkelte borger. Den omdannelse av vårt bondesamfunn som det nu på forskjellige måter arbeides for, bør ikke skje med bondens samtykke. Norsk Jord har allerede i sitt program tatt standpunkt til dette.

UKENS KRONIKK

Rødt skjær over Himalaja

I det store og uveisomme Himalajas fjelltrakter utkjempes det en skjebnesvanger kamp mellom det gryende demoktari og kommunismen. India i syd søker på sin side gjennom reformer og innspøyting av nødvendig kapital å demme opp for de framstormende kommunister, men det er en lang og vanskelig kamp, som gjelder frihet eller trelldom for millioner og som kommer til å bli av den største betydning for den fortsatte utvikling i hele Syd- og Sydøstasia.

Kort før nyttår fikk man høre at Kommunistkina påny har reist krav om vidstrakte områder ved Indias nordvestgrense, men at den indiske regjering har avslått å diskutere disse krav. De kinesiske krav er av gammel dato, det nye er bare at Mao Tse-tung har latt trykke og distribuere karter, på hvilke ikke bare Ti-

bet, som jo er erobret, men også store deler av Indias grenseområde i nord inkorporeres. Nehrus svar er: MacMahonlinjen, som ble fastlagt i 1914 er vår grense. Kart eller ikke kart, vi kommer aldri til å la noen gå over denne grense.

Det er ikke bare de kinesiske krav som foruroliger India, men hele det kommunistiske trykk nordfra. Gjennom Kommunistkinaes erobring av Tibet i 1950—51 fikk India den lengste grense som noe demokratisk land har med et kommunistisk land. Legger man så til at denne grense går gjennom et vanskelig kontrollerbart terreng, som egner seg meget godt for infiltrering og geriljakamp, forstår man at det her er vanskelige oppgaver å løse. Det er ennå ikke kommet til noen offensiv handling fra Kommunistkinaes side, men ved

hjelp av russiske teknikere og russisk materiell er det bygget veier og flyplasser i Tibet. Særlig nevnes den store vei, som forbinder Tibets hovedstad, Lhasa med Sovjetunionen i vest og med det egentlige Kina i øst. Denne vei går fra Sinkiang, hvor den har forbindelse med det russiske veinett, i en bue sydover langs Himalajas nordside og fra denne vei fører sideveien ned til de viktige pass i fjellkjeden. Langs denne granse har kineserne flere garnisoner. I Tibet har de ca 60 000 mann, men det er Pekings mening å øke dette til en «befrielsesarmé» på 200 000 mann.

Skulle kineserne forsøke en invasjon i India, venter de indiske generaler at denne ikke vil komme til å gå tvers over Himalajakjeden, men som kinesisk venstresving gjennom Burma og Assam mot Calcutta. Men det er også andre muligheter. Himalajaegnene har tre svake lenker i forsvaret mot kommunistene, og det er randstatene Bhutan, Sikkim og Nepal. I disse tre stater likesom i Assam og Ladakh, er det allerede en betydelig kommunistisk infiltrasjon. Og så må man erindre at det i disse fem stater er meget som hinder dem sammen med Tibet både i rase, sprog, kultur, religion og økonomi.

I Assam har befolkningen lite tilfelles med folket på slettelandet i syd. Antar stammene buddhismen, kan de være sikker på å bli opptatt i

det tibetanske samfundet — men slutter de seg til hinduismen, kan de være like sikker på at ingen indisk kaste vil ta dem opp i sitt samfund. Kommunistinfiltrasjonen i Assam er stor. For fire år siden var det kommunistopprør i provinsen. Det ble riktignok kuert dengang, men viser stadig aktivitet.

I kongeriket Bhutan vest for Assam er det ennå vanskeligere. Landet er det mest feudale og etterliggende av alle grensestatene og befolkningen er av samme rase som tibetanerne og betrakter Dalai Lama som sitt åndelige overhode. Ingen vilvei fører inn i dette kongerike, men kinesiske tropper går over grensen uten noen vanskelighet.

Hva Sikkim angår, så er det vel bare et tidsspørsmål, når kineserne rykker inn. Denne stat har strategisk betydning idet den ligger omkring den viktigste handelsveien mellom India og Tibet. Klar over dette har India skaffet seg rett til å forlegge tropper i landet.

Nepal vest for Sikkim er den største og mest betydningsfulle av grensestatene. Landets forbindelse med Tibet og Kina er flere hundre år gammel. Peking betrakter Nepal som en kinesisk feudalstat og har gjentagne ganger krevet suvereniteten over staten. India har ofte intervenert i statens indre anliggender, sist i juli ifjor, da et kommunistisk

opprør ble slått ned. Men det er ikke gjort med det. Rett som det er kan nye overraskelser melde seg.

Ladakhprovinsen, den siste i rekken, betrakter Lhasa som sitt åndelige hjem og helt til 1834 var landet en del av Tibet. Det ble da annektert av maharadjaen av Jammu og forenet med Kashmir, men hele tiden har de sosiale og økonomiske forbindelser med Tibet og Sinkiang vært meget intime. Skulle en folkeavstemning, som bebudes, føre til at Kashmir blir pakistansk, vil Ladakh komme til å kreve gjenforening med Tibet. Og hva så?

Som man ser, har nøytralisten Nehru, som gjerne fører det store ord, når det gjelder Vesten, så mange jern i ilden hjemme, at det kan være tvilsomt om han formår å redde dem alle. Han gjør alt for å bedre forholdene i grenselandene, men infiltrasjonen, de mektige naboer i nord og øst med ubegrensede virkemidler, og befolkningens sosiale forhold gjør oppgaven likefrem uoverkommelig for et enkelt land, som også har sine indre problemer å løse.

Hvorom allting er, så arbeider kommunistene planmessig og på langt sikt, og de er å finne overalt på jorden. Denne gang peker vi på farén i sydøst, en annen gang skal vi se litt nærmere på forholdene i det store Mellomamerika.

ROMMEL

I «Aftenposten»s aftennr. for 4. november 1953 skriver bladets London-korrespondent, Niels J. Mürer under omtalen av Centurion-fabrikken i Lancashire, som fabrikerer panservogner:

«Det var jo blant annet fordi Storbritannias panserstyrker de første årene av annen verdenskrig ikke holdt mål med Tysklands, at Rommel hadde overtaket i ørkenkrigen såvidt lenge. Da krigen begynte, hadde Storbritannia ikke tyngre stridsvogner enn 14 tonn og først etter 3 år presterte den britiske krigsindustri stridsvogner som kunne måle seg med Tysklands i kvalitet, samtidig som produksjonskapasiteten ble såvidt høy at det kunne settes inn tilstrekkelige mengder Sherman, Churchill, Cromwell- og Comet-tanks.»

I boken «Krig ohne Hass» (Rommels etterlatte papirer) er gjengitt hva feltmarsjal Rommel selv sier om panserspørsmålet under omtalen av den tyske oppmarsjplan som førte til erobringen av Tobruk 21. juni 1942:

«Vi hadde alt ialt 3 tyske divisjoner, en tysk brigade og syv italienske divisjoner hvorav bare 3 var motoriserte og brukbare i et bevegelsesslag. Mange tyske og alle italienske enheter hadde liten styrke på personell. Således rykket den 90. lette tyske divisjon inn i storslaget med femti mann pr. kompani. De italienske motoriserte divisjoner burde heller vært kalt brigader, mens de italienske infanteridivisjoner bedre fortjente navn av regimenter.»

Og videre:

«Mens vi gikk i kamp med 320 tyske og 240 italienske pansere, stilte britene opp med ialt ca 900 pansere.

Inntil mai 1942 var våre pansere stort sett bedre enn de tilsvarende britiske modeller. Men nå var ikke dette så utpreget lenger. Da Grant-panseren — som var av amerikansk fabrikat — for første gang viste seg på slagfeltet under sommerslaget, kunne den utvilsomt ikke ta det opp med vår Panter IV med lang kanon. Men denne Panter IV kunne vi ikke bruke, da vi bare hadde 4 stykker på afrikansk jord, og disse 4 hadde ikke ammunisjon! Panter IV med kort kanon var overlegen «Grant» i fart og bevegelighet. Men alt ialt var den Grant underlegen, da den amerikanske panter kunne skyte i filler Panter IV med kort kanon før denne kanonen kunne få anledning til å slå gjennom Grant's sterke pansring. Mot de 160 britiske Grant-pansere kunne vi stille 40 pansere med kort kanon. —

Vår panter III, hovedvåpenet for de tyske pansere, var for størstedelens vedkommende utstyrt med en 5 cm kanon og hadde derfor en mindre sjanser til å kunne verge seg mot Grant. Men Panter III var overlegen overfor de britiske modeller som fremdeles hadde en 4 cm kanon; men det er å bemerke at en stor del av de eldre britiske kampvogntyper nå var blitt utstyrt med en 7,5 cm kanon.

De 240 italienske pansere kunne ikke i noen henseende ta det opp med britene. Ved avdelingene hadde de i lang tid gått under navnet «rullende likkister». —

Med dette utstyr slo Rommel britene sønder og sammen og tok Tobruk. Av hans dagsbefaling viser det seg at britene bl. a. mistet 45 000 fanger, over 1000 panservogner og nesten 400 kanoner.

Seiren skyldtes ikke overlegenhet på materiell, men overlegen ledelse. Rommel yder den britiske soldat all honnør, men finner at den britiske overledelse bare behersker det stive forsvarsslag, derimot ikke bevegelseskrigen. Først i Montgomery fikk britene en leder som forsto også denne krigføring. Men i motsetning til Rommel var han aldri kvantitativ underlegen. Han hadde nok å ta av.

At Rommel har sikret seg et ansett ettermele og berømt navn, ikke minst i England, skyldes nok ikke den ting at han seiret ved å pøse ut overlegne masser tropper og materiell. Det er ingen kunst å seire under slike forhold.

Det var gjennom sin overlegne ledelse av tallmessig underlegne styrker at Rommel skapte ry om sitt navn. Et navn som vil hevde seg blant de første av annen verdenskrigs store militære førere, som navnet på den bevegelige panserkrigs mester.

* * *

Brukte regjeringen uoffisielle kanaler?

Forleden, da jeg talte med en politimester som fungerte i 1940 og hadde fungert som politimester omlag 25 år, så kom vi bl. a. inn på spørsmålet om arrestasjonene av NS-folk i april 1940. Politiet fikk ingen ordre om å arrestere NS-folk; men endel mobb i by og bygd gikk til arrestasjon av NS-folk, da tyskerne rykket inn i landet. Her ble alle NS-folk i byen og distriktet arrestert og satt i fengsel, mens man satte kriminelle fanger på frifot. Det første vi merket var at selveste politimesteren ble arrestert og ulovlig fratatt sin myndighet. Jeg ble også anholdt og underkastet forhør av en fyr, som hadde stillet seg til disposisjon for mobben. Da jeg ble ført inn på politistasjonen, hvor jeg skulle avhøres, så var det byens mobb som fungerte som «politi». Og jeg fikk det bestemte inntrykk at disse var varslet uten at det regulære politi var underrettet. Da jeg ikke var medlem av NS så måtte man slippe meg på fri-

fot igjen. Men dengang var forholdene som etter den såkalte «frigjøring», at det var mobben som hadde makten. Makten ja! En som dengang tilhørte mobben kunne bare peke på en mann, og si at «han var nazist», så ble han puttet inn.

Men da tyskerne var ventende ble alle sloppet fri og aktørene gikk i dekning.

Det kunne være av interesse å få bragt på det rene om myndighetene i Oslo den gang brukte uoffisielle kanaler for å underrette sine meningsfeller til denne hodeløse inngripen? Folk ble kastet opp på lastebiler og bevoktet av folk med geværer, da det bar avsted til fengslet. Det finnes vel ennå så *renslige* jurister, at man kan få *gransket* dette spørsmål, da det har sin betydning å få slått fast hvordan centralmyndighetene holder sine drabanter underrettet, uten at de lokale politimyndigheter aner noe.

Argus.

Det forgjettede land

Tusenvis av jøder forlater Israel

Som et tidenes tegn kan nevnes at tusenvis av jøder forlater Israel og at utvandringen er nå for første gang siden opprettelsen av staten Israel større enn innvandringen. Et stort antall har vendt tilbake til ikke-europeiske områder, hvorfra en stor innvandringsstrøm kom i den første hektiske tid, såsom India, Libya, Tunis og Marokko, hvor jødene har større muligheter enn «hjemme» i den nye maktstat. Mange av dem var da også fra begynnelsen så skeptiske at de ikke engang søkte om å bli statsborgere i Israel. Mange har bedt om å få komme tilbake til interner-

ingsleirene i det offisielt så forhatte Tyskland, enten for å finne utkomme i Tyskland, med de rike muligheter eller for å komme med på en fremtidig plan om utvandring til fremmede verdensdeler. Infiltreringen er således allerede i full gang igjen.

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 36 99

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Vi tilbyr prompt levert:

Salta fin torsk -- i tønner à 100 kilo til **handlende kontant kun kr. 125.—**. Forbrukere kan få kjøpt torsk i kvarttønner à netto 25 kilo pakka i nye tønner for **kun kr. 45.00** fix kontant. Salta uer i kvarttønner leveres for samme pris. **Prima hodekappa Islandssild** i tønner à 100 kg. **Prima skinn- & benfri klepfisk samt helfisk** i kasser og bunter.

OTTO OTTESEN HAVNERAAS A/S

Kristiansund N.

Telefon nr. 1630.

Telegramadr. Havneraas.

De "gudelige" på krigsstien

«Var samaritanerne nazister?»

I «Adresseavisen» har tidligere misjonsprest R. Sandstad fått plass for dette vel-talende og ugjendrivelige innlegg:

I går aften var jeg på fest i Sommerveitens bedehus i Trondheim.

Det var «Blå Kors», som arrangerte festen.

Kjøpmann Thorbjørnsen var en av talerne.

Hans tekst var Jesu samtale med den samaritanske kvinne.

Han begynte med å si at samaritanerne var en slags nasister. De var venner med fienden, og giftet seg endog med fiender. Det var derfor rett og riktig av jødene å hate samaritanerne.

Hr. Thorbjørnsen prekte altså hatets evangelium. Han tror nok at det er kristendom.

Men hr. Thorbjørnsen er nok dessverre i stor disharmoni med Jesus fra Nasaret. Jesus prekte ikke hat mot samaritanerne; men fremhever flere ganger, at samaritanerne er meget bedre mennesker enn jødene.

Vi minnes Jesu beretning om den mannen, som ble skamslått og plyndret av røvere. En jødisk prest og levitt så ham, men hadde ingen medlidenhet med ham. Men da en samaritan kom samme vei, ble mannen hjulpen. (Hr. Thorbjørnsen unnlot selvsagt å nevne dette.)

Vi minnes også de ti spedalske, kun en kom tilbake for å gi Gud æren. Han var samaritan.

Så bør vi heller ikke glemme Jesu ord: «I har hørt — du skal elske din neste, men hate din fiende. Men jeg sier eder: Elsk eders fiender, velsign dem, som forbanner eder, gjør vel mot dem, som hater eder, og be for dem som forfølger eder». Det er dette som er kristendom.

Hatets evangelium er djeverlers lære.

Jeg vil anbefale hr. Thorbjørnsen å lese litt mer i sin bibel, før han neste gang utgir seg for å være kristelig forkynner.

Trondheim 15. november 1953.

R. Sandstad.

Nygaardsvold — Hambro — Torp

Da «Fellesprogrammet» etter «frigjøringen» var en kjensgjerning var det mange borgerlige som spådde tilbakegang for de borgerlige velgere, da man var misfornøyd med den allianse som bare Arbeiderpartiet høstet fordel ved. Det de borgerlige velgere ønsket, var en saklig opposisjon og ikke «æresgasjer» til ham som rettelig burde vært stillet for Riksrett.

Arbeiderpartiet gjorde et glimrende sjakktrekk, da de fikk narret de borgerlige inn i en slik allianse. Men det så — for oss velgere — ut som om A-partiet hadde Hambro i lommen. A-partiet hadde ikke kvalifisert seg til å beholde regjeringsmakten etter Nygaardsvoldsregjeringens feilslagne politikk fra 1935—40, da man hadde kjørt i grøften med det brukne geværs «general» Fr. Monsen. Landet var lagt åpent for hvilken som helst invasjonshær. Og dette tiltross for det stadige omkvæde fra A-partihold om at ingen makt ville angripe en våpenløs nasjon.

Etter fadæsen i 1940 var ikke Nygaardsvold mange sure sild verd. Selv sikre velgere av A-partiet lot dengang falle uttalelser om at Nygaardsvold aldri mer ville bli landets statsminister. På sett og vis ble dette innfridd, men de øvrige forgrunnsfigurer burde ha slått følge. Men man bare skiftet topp-figur fra samme parti, idet Gerhardsen ble satt inn i stedet. Nygaardsvold ville ha nok å stå i med å få rystet av seg siktelsen for riksrett, mente man. Det eneste riktige etter «frigjøringen» burde ha vært at A-partiet for lange tider ville være satt utenfor regjeringsmakten. Og «generalen av det brukne gevær» ble til og med satt på landets første tillitspost som stortingets president. Slik virket «fellesprogrammet».

Jeg er sikker på at manganen marxist fikk en god flir, hver gang de så hvordan «fellesprogrammet» virket. Og dette har ihvertfall skadet de borgerlige partier. Når borgerlige velgere så hvor slett opposisjonen i stortinget virket, så brød de seg heller ikke å

umakte seg til valgurnene. Og dette ga seg ved siste valg et tydelig utslag i Oslo, hvor Hambro kom inn med lavestestemmetall for representantene fra Oslo. Dette må vel være et tydelig fingerpek fra de borgerlige velgere i Oslo. Foran valget kom det fra A-partihold melding om at partiet fortsatt ikke ville ha regjeringsmakten, hvis det ikke fikk absolutt flertall i stortinget. Dette var også en fin gestus fra det hold. Det skulle også bare mangle, at de borgerlige i stortinget skulle være villige til å overta regjeringsmakten, slik det var styrt hittil. Enhver arbeidsgiver og borgerlig velger var klar over at *nedgangen* ville komme ganske snart, selv om maktøverne også var sikker på at vi snart hadde nådd bunnen. Og bunnen måtte vi nå, mens arbeiderpartiet hadde regjeringsmakten. Før valget holdt A-partiet inne med rikets økonomiske tilstand. Men i Oscar Torps nyttårstale glippet det endelig ut det vi andre lenge har forutsett. Den nåværende *levestandard* kunne vanskelig opprettholdes i den tid vi gikk imøte, sa han. Det sto dårlig til med vår betalingsbalanse overfor utlandet, sa han. Vi manglet nære en milliard for å få balanse i regnskapene overfor utlandet. Ja, der fikk du pæren, Zakarias! Det blir «hyggelig» å være skattyter fremover. Arbeiderpartiet har ihvertfall oppnådd noe, mens det har hatt regjeringsmakten. De har ihvertfall oppnådd å få plasert en rekke av sine forgrunnsfigurer i ledende nøkkelstillinger. Og det har også drevet igjennom pansjering for statsråder og stortingsmenn. Ja, er det ikke hyggelig? Nå må regjeringen gå tiggergang til utlandet for å få lån til dekning av betalingsbalansen.

Jeg var i 23 år formann for Norges Forsvarsforenings *lokale* avdeling. Jeg husker derfor meget godt hvem vi hadde som motstandere som oppviglere på ekserserplassene. Vi skulle ikke ha noe *borgerlig* forsvar, het het. Forsvaret er *bare* for å brukes mot arbeiderne, sa man. Jeg er sikker på at dere erindrer låten. Når

En tidsanalyse

Forfatteren Alf Larsen har i «Farmand»s julenummer skrevet en artikkel «Historiske randbemerkninger» som fortjener stor oppmerksomhet. Vi gjengir et lite avsnitt:

«Hvordan hang det sammen at da Hitler tonte opp, hadde England en naiv premierminister som ga ham hans store chance, og da Stalin tonte opp hadde Amerika en likeså naiv president som spilte ham makten i hendene? Og hvordan kunne det gå til at da den store framsynte Mac Arthur sto ferdig til å føre det avgjørende slag mot bolsjevismen i Østen, et slag som ville ha betydd begynnelsen til enden på dens verdensherredømme, da vristet den nye naive president i Amerika ham sverdet av hånden?»

Man aner bak alt dette verdige makters spill, den tilsynelatende meningsløshet i det er så stor at den må inneholde en dypere mening. Det foreløpige resultat ser vi er at bol-

disse store gutta kommer til «ansvar» så fikk pipen en annen lyd. Hvem av de borgerlige representanter turde våge å foreslå 1 milliard til forsvaret? Og hvem ville være talsmann for å øke verneplikten til 18 måneder?

Ja, er det ikke en underlig verden vi lever i?

Men Oscar Torp sa også i sin nyttårstale at regjeringen gikk inn for 18 måneders verneplikt. Ja, slik går det, når man får ansvaret. Men så er det også dem som mener at Oscar Torp ikke gir opp før han har fått avløst Hambro som Høyres formann. Qui vivra verra.

I nær framtid blir sjefstillingen i Norges Bank (etter Jahn) ledig. Det fortelles med krav på pålitelighet at det allerede står en av arbeiderpartiets opportunistferdig på sprang til å overta også denne nøkkelstilling tross manglende kvalifikasjoner.

Det skal bli interessant å se hva den borgerlige opposisjon kan eller vil gjøre for å sette tingene på plass. Burde ikke alle slike stillinger offentlig kunngjøres og ansettes av en ansettelseskommissjon aller parter hadde samme representasjon, altså ikke etter partimessig størrelse. Se bare hvordan A-partiet har forsynt seg med fylkesmannsembeter.

Argus.

sjevismen brer seg over hele Østen, mens i Vesten kaoset til tar for hver dag. Men resultatet av dette igjen kan kun bli at den gjenoppvakte nazisme samler seg til et nytt fremstøt, tar makten vestenfor jernteppet og forbereder seg til den nye store holmgang mellom Vest og Øst (en av de

mange historien har vært vitne til: Alexanders tog mot øst, Aillas og Djingis Kahns mot vest, korstogene mot øst, muhamedanismens mot vest o. s. v.). For den verden som har vært representert av Daladier og Chamberlain, Roosevelt og Truman, Eisenhower og Churchill er ingenting annet enn det kulturmorass, de «Massuriske sumper», hvori de to hærer tar oppstilling.»

DAGBLADET

Dagbladet har vært ute i hardt vær — spesielt de siste månedene. Selv på patentert venstrehold trekkes det oppgitt på skuldrene når talen kommer inn på dette eleverte Akersgateorgan, og det er vel et stort spørsmål hvor lenge Venstrepartiet i det hele tatt finner seg tjent med at Dagbladet skiller med Venstre som partimerke.

Det er lenge siden Dagbladet ofret sannheten for sensasjonen. I den grad er dette gått opp for publikum at bare de ferreste lenger forbinner noe faktisk med det sprøytevann som avisen ved middagstider fukter sentrumsgatenes rennesteiner med. Av den grunn er det også bare unntagelsesvis at noen overhodet gidder å dementere eller korrigere de merkeligheter Dagbladet fyller sine spalter med. «*Det er like sant som om det hadde stått i Dagbla!*» sier folk når de vil ha slått fast at noe er løgn og forbannet dikt. Så vel ansett er avisens nivå.

Som typisk løssalgssavis er Dagbladet avhengig av de store overskrifter og de feite ord. Spesielt syns avisen å ha profitert på etterkrigsoppgjøret. Som en annen pornograf-fotograf har Dagbladet søkt å gjøre seg selv de enkleste situasjoner så uanstendige som mulig og brukt de giftigste farger som en journalist-paletten kan inneholde. Åpenbart har framgangsmåten budt på økonomiske fordeler, for trass i alt som idag er klarlagt og tilgjengelig, fortsetter avisen sitt stadige lorum-larum. Ingen rest av muligheter må forspilles.

Den 7. januar bringer Dagbladet en leder så skitten og hatsk at en skjønner at man nå er i ferd med å skrape bunnen. Folk glemmer for hurtig, heter det. Glemmer at det i Norge er — og skal være — en stedsevarende forskjell på landsmenn, de «gode» og de «andre». Vi må lære å huske bedre, sier Dagbladet faderlig formanende. Vi må huske å gjøre forskjell på de to kategorier av nordmenn. Selv årets best-seller, fru Marie Hamsun, får ikke være i fred. Selv ikke etterat den øvrige presse har overøst hennes siste bok med superlativer. Det er skammelig, mener Dagbladet, at «en middelmådig bok av en utpreget landssvikerske til julen ble solgt i større opplag enn noen annen.»

Boulevardavisen i Akersgaten kan være trygg. Det er nok av dem som skal vite å huske. Blant andre vi som Dagbladet har prøvd å stampe ned i skitten ved hjelp av uanstendig journalistikk. Vi skal huske både Dagbladet og de øvrige som har drevet — og driver — sitt motbydelige undergrunnsarbeid. Vi skal ikke glemme. Og vi skal ikke sove.

Nedlate oss til å nytte de samme metoder som Dagbladet gjør vi ikke. Der i gården synes man å ha til hensikt ved de skumleste midler å holde schismaet mellom landsmenn vedlike. Vårt mål er ved et objektivt, rolig og sindig opplysningsarbeid å få klarlagt hvem som i virkeligheten begikk landssvik i dette land, og derigjennom åpne muligheten for ening av det som det har lyktes visse elementer å skille. Før så skjer skal vi ikke unne oss noen ro.

En trøst — og slett ikke den dårligste — er det imidlertid å vite at «det har stått i Dagbla!» Det gir oss gratis det sterkeste korrektiv som vi trenger å ha til rådighet i øyeblikket.

H. N. H.

Det nye «forsikrings-selskap»

Det er dukket opp et nytt og vidtomspennende forsikrings-selskap med mottoet: én for alle og alle for én.

Jeg stiftet bekjentskap med det nå i juleferien og åstedet var et av våre kjente høyfjellshoteller der jeg hadde forvillet meg inn i ansamling av the upper ten fra Oslos vestkant og banestrøk.

Etter dagens «anstrengelser» samledes man om kveldene, gjerne i peisestuen og de tilstøtende salonger, og samtalen fløt lett og lekende innen de forskjellige klikker, — muligens i noen grad påvirket av de medbragte «originalmerker».

Selvfølgelig nådde man ikke lenger enn til selters nr. 2 før helteblodet kom i kok og den ene overbød den andre med hensyn til skildringer av deres innsats i okkupasjonstidens hendelser. Den ene fikk knapt snakket ferdig før den andre var på pletten og falt inn. Alle som én hadde øvet underverker. Alle som én svelget i en henrykkelsens selvforherligelse. Det ble mest ikke tid til å si skål. I raskeste filmtempo og med jeg-jeg-jeg som oppsang slo de bolde på sine skjold og illustrerte sitt mot og sin uforferdethet. Dengang «det gjaldt»!

Og hver gang «svikterne» ble nevnt, ble fordømmelsen het, inderlig og enstemmig. Etter 9. april 1940 kl. 0.00 om

natten hadde ingen sett til den siden hvor formastelige NS-folk befant seg, og aldri, aldri mer i dette liv skulle det heller skje. Komme hva komme ville.

Å, hvor det var kjekke mennesker. Hvor de var trauste, trofaste og harde. Hvor det lyste nasjonal besluttsomhet ut av øynene på dem.

Bare synd at jeg i min enfoldighet kjente til ikke så få av dem. Visste om deres ferd og deres gjerninger i okkupasjonens år. Visste at de i nasjonens nødsstunder hadde grafset til seg hva de evnet og hadde slåss som bikjer om mestbegunstigelse hos de «grønklekte». At det var den fløten de dengang hadde skummet, som da dem anledningen til deres utfoldelse idag. At de — nettopp dengang da «det gjaldt» — ikke hadde skydd noe som helst for å sikre seg den største kakebiten, og at de fleste av dem var å finne i Norsk-Tysk Handelskammers trykte medlemsfortegnelse.

Idag var de helter. Og de som de engang søkte bistand hos eller fordeler av, var uforbederlige kjeltringer.

Jeg blandet meg ikke med noen. Nøt bare min sigar i all stillhet og slentret uten å påkalle noen oppmerksomhet omkring fra gruppe til gruppe. Og lyttet.

Hvor disse mennesker var

uvitende inntil tåpelighet. Hvor det stinket av deres bablende skryt. Hvor de var latterlige i sin litenhet.

Og — hvor de var engstelige når alt kom til alt. Grenseløst engstelige for at noen skulle få innblikk i deres virkelige jeg. Engstelige for å ramle ned av den pedestal det hadde lyktes dem å klyve opp på.

Jeg forsto med ett at det her forelå et frimureri mellom folk med felles interesse. Mellom folk som forsto at det var om å gjøre å holde hverandre oppe om ikke alt skulle gå over styr. Folk som skjønte å vurdere tilfulle nytten av et gjensidig forsikrings-selskap. For hvem det var uten betydning at forsikringspremien besto i

andre menneskers rykte og eksistens. Som var villig til å gå over lik for å bevare sin egen nasjonale kamouflasje.

Jeg hører av bekjente at de har gjort liknende erfaringer på andre steder. Det gjensidige forsikrings-selskap synes ikke å mangle tilslutning. Det trenger ikke akvisitører. Kundene innfinner seg av seg selv. Mer enn gjerne.

Men forstemmende er det å komme råttenskapen så nær inn på livet. Stanken river meg i nesen ennå idag. Og jeg reiser såvisst ikke bort en juleferie til før det nye selskap har vært under behandling av en myndig forsikringsinspektør. En med ben i nesen.

H. N. H.

En regjeringsdelegasjon

besøker en fabrikk i Sovjetsonen og stopper for å snakke med en av arbeiderne. «Nå, hvordan går det?» «Strålende,» svarer denne, «helt utmerket. Jeg har god lønn, nok å spise og tilogmed min egen radio. Jeg abonnerer tilogmed på alle aviser som utkommer i østsonen.» «Utmerket,» mente delegasjonen, «men hvorfor holder dere så mange aviser?»

«Om jeg ikke hadde lest så mange aviser kunne jeg umulig ha visst hvor utmerket jeg hadde det under det nye sosialiststyret,» svarte arbeideren, «og det er

Ved utgravningsarbeider

ved riksveien Berlin—Frankfurt/Oder i nærheten av Dekafabrikene har man oppdaget en ny massegrav for fanger fra den russiske konsentrasjonsleiren Ketschendorf, som ble begravet her i 1946/47. Myndighetene har gitt ordre til at området skal planeres og omdannes til lekeplass for barn.

AV Ca. 1 MILLON soldater i Waffen-SS er mere enn 300 000 falt, nesten 200 000 forsvunnet, og ennå er der over 10 000 av dem som krigsfanger i øst og vest.

U R

I vekkerur, stueur og kaminur fører jeg det beste som kan oppdrives, nemlig

— Junghans

VEKKERUR
fra kr. 19.— til kr. 32.—

REISEVEKKER
i skinnnetui til kr. 54.—

KAMINUR (bordur)
fra kr. 179.— til kr. 331.—

STUEUR
fra kr. 182.— til kr. 280.—

ARMBÅNDSUR
kommer ennu meget uregelmessig, men jeg fører alle de kjente merker — Omega, Tissot, Longines, Cyma, Certina, Revue etc.

Skriv til meg og oppgi prisklasse De ønsker i ur, og jeg skal ta ut ett som De skal bli tilfreds med.

Dette er en tillidssak men lesere av denne avisen kan være sikker på reell behandling.

R. Gjessing

Urmaker

DRAMMEN

JOAO DAS REGRAS

En «ny» rett

Autorisert oversettelse for Folk og Land

1

«Behandlingen av våre tidligere fiender er fundamentalt basert, — ikke på rettfærdighet, men på massenevrose. Med dette for øye ble der oppfunnet en ny «rett», — en ensidig sådan. For er det ikke merkverdig at der blant de noen og tredve millioner menn som kjempet på den allierte siden er det ikke en eneste som er blitt stillet for retten på grunn av krigsforbrytelser og begåtte grusomheter?

(John Duffield: «War, Peace and the Unconscious» i tidskriftet «World Review», London, august 1946, pag. 16.)

I

RETTENS ALMINNELIGE PRINSIPPER...

Et av de fundamentale prinsipper i den sivile og den internasjonale rett sier at i en rettssak kan hverken anklageren eller den tiltalte være dommer i egen sak. Dette

prinsipp blir anerkjent i alle siviliserte land hva sivil- og strafferetten angår, og den gjaldt også — inntil nu — i internasjonale tvister som ble innbragt for Den internasjonale Fredsdomstol i Haag.

Dette skjedde imidlertid ikke i Nürnberg. De allierte, det vil si den ene av partene i den annen verdenskrig, var besatt av den feilaktige idé, at de kunne være dommere i egen sak, — slik som tilfelle var i Versailles. De usurperte retten til å anklage den slagne motstanders freds- og krigspolitik, og dommene var i virkeligheten avsagt på forhånd, idet saken ble betegnet som «Krigsforbryterprosessen». Jeg ber leseren bite merke i dette: «Den Internasjonale Militære Domstol» («International Military Tribunal»)

i Nürnberg (domstolens offisielle tittel) innskrenker seg ikke bare til å behandle forgåelser og forbrytelser mot de internasjonale normer for militær krigsførsel, — den krever opp på til domsrett over den slagne motstanders styresett og over dens rett eller ikke-rett til å gå til krig.

Konklusjon: Den ene av de krigførende parter krever, som en hellig ting, «retten» til å være dommer i egen sak...

II.

KAN EN MILITÆR DOMSTOL SKAPE FOLKERETT?

«Vi spiser middag sammen med Lord Justice Jackson og hans stab. På vårt spørsmål om hvorfor rettens forhandlinger trekker slik i langdrag, svarer Jackson at de drev på med å utarbeide ny lovbok for den internasjonale kriminalrett. Det skal være visst at de driver på med et slikt verk, — i mange, mange bind. De gjør det på den måten for at RETTEN I VERDEN OG DE KOMMENDE GENERASJONER SKAL FÅ EN BASIS FOR DEN NYE LOVBOK. Det er tydelig at juristene har en gyllen tid!

Jeg sa følgende:

— Setter man det tilfelle at vi taper en krig, og at noen så sier oss at vi er angripere, — hva vil da skje med lovbo-

ken
Isteden for det svaret jeg fikk trakk jeg den slutning at det beste vi kunne gjøre var ikke å tape krigen. (!!)

(Sjefredaktøren for det amerikanske tidsskrift «NEWSWEEK», Malcolm Muir, etter sitt besøk i Nürnberg. — «NEWSWEEK», 3. 6. 1946, pag. 16—17.)

Under hele sakens gang, men særlig mot slutten, understreket dommerne og anklagerne i Den Internasjonale Militærdomstol med ettertrykk, at dommen i krigsforbryterprosessen i Nürnberg vil danne en presedens og bli en lærepenge for «fremtidige fredsforstyrrere» og «krigsforbrytere». De juridiske statutter, som ble fastsatt i Domstolens «charter», skulle anerkjennes som grunnlaget for den nye folkerett.

Det gjenstår å se hvilken stilling de nøytrale land kommer til å innta til denne ikke-politiske proklamasjon av nye normer for folkeretten. De er ikke blitt rådspurt under utarbeidelsen, og derev følger at

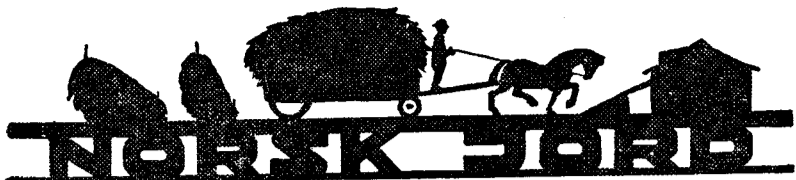
det ikke er en sak som er blitt godkjent av dem. Det skal forresten bli meget interessant å se hvordan den fremtidige anvendelse av denne nye retten vil arte seg i det tilfelle at det ikke dreier seg om det alminnelig hatete «nazi-regime» som «fredsforstyrrer», men et eller flere medlemmer av den nuværende kunstige allianse...

La oss i dag nøye oss med å gjøre oppmerksom på at den ensidige utarbeidelse av nye rettsprinsipper av en militærdomstol representerer noe helt oppsiktsvekkende nytt i folkerettens historie.

III.

DE NØYTRALES STILLING TIL PROBLEMET «KRIGSFORBRYTERE».

Det er et spørsmål som kan diskuteres hvor vidt en internasjonal domstol av nøytrale ville være det rette forum til å motta klager fra de seirende land i den hensikt å oppfordre de beseirede til å fremlegge alt det materiale, som måtte forekomme dem nødvendig for deres forsvar, for de nøytrale dommere i dette upartiske tribunal.

Arsmøte

Arsmøte i Norsk Jord avholdes tirsdag den 26. januar 1954 kl. 12 i møtesalen i Restaurant Cecils 2nen etasje, Stortingsgaten 8, Oslo.

Til behandling foreligger de i lovenes § 3 omhandlede saker. Det vil derhos bli innledet til diskusjon om de aktuelle spørsmål.

Etter møtet vil det samme sted bli holdt en fellesmiddag. Man tillater seg å anmode om at de som ønsker å delta i middagen melder seg skriftlig til Norsk Jords sekretariat, Kierschotsgt. 5, Oslo, innen 19. januar d. å.

Anders Hafskjold,
Repr.skapets ordf

Sagmester og bakgutt

Ønskes fra slutten av febr. skur 150 kbm. på enkel sirkel. Fra april trenger jeg folk til støpning av kjellere og bygning reisverkhus 110 kvm. Videre til lafting lignende hus. Kjøper brukte gode vannledningsrør 3/4 til 3 tommer.

BLEHR, Nesø Hovedgård,
Slependen, tlf. Oslo 53 86 76.

Helst etter kl. 18.

Årsoppgjør

revisjon, bokføring.

Revisor Arne Gausdal.

Tlf. 33 38 08 — Oslo.

Den beste tid!

Den beste tid for rensning er nu. Om våren har det vært å stå i kø eller snu. Noen lærer aldri — gjør du?

SIGBJØRN DAHL - Skien.
Kjem. renseri.

Britannia Hotell

DRAMMEN

Inneh. Hans Eggum

MOR min

bruker bare RITA til all slags vask. Mor har ikke prøvd noe bedre vaskemiddel til hus, klær og oppvask. Og så billig da, kr. 1,60 pr. 1/2 liter.

Mor kaller RITA «vaskevennen» sin.

Jeg synger til mor:

Rita, Rita, hei, hei, hei,
Rita vasker alt for deg!

A.s Desin Tekn. Kjem. Fabrikk, Krokstadelva

Gårdkjøp

Er det noen av «våre» som vil selge sin gård, på grunn av at der ikke er arvinger, eller av andre grunner, så la den ikke gå til «de andre».

Bill. mrk. «Agronom».

Skinnartikler

som lommebøker, dollarmapper, portemonøer, brillefuttaler m v. — preget med og uten farver — tilbys forhandlere.

E. BIE, Dokka.

UNGKAR, 36 år, ønsker arbeide på land eller sjø. Sjøfør eller gårdsarbeider. Traktortvant.

Billett mrk. «Våren 1954».

Herre ønsker å komme i forbindelse med personer som skal emigrere til Syd-Amerika. Billett mrk. 1954.

Skogteknikker, 1953

29 år, fylkesskole og handelskole. Hva som helst, men snarest.

Gunnar Græsno,
Våler i Solør.

BLIKKENSLAGER

eller tynnplatearbeider, samt hjelpearbeider eller læregutt får arbeide i Oslo.

Eksped. anviser.

Stalinisme

I London fortelles følgende historie om en britisk reisende som kom på besøk til MacCarthy's verden. Før han slapp inn i landet måtte han, selvfølgelig, kryssforhøres av immigrasjonsmyndighetene.

Tjenestemannen: Har De noen gang vært i Russland.

Den reisende: Ja.

Tjenestemannen: Hvorfor?

Den reisende: Jeg skulle besøke Stalin.

Tjenestemannen: Var det et politisk- eller forretningsanliggende?

Den reisende: Jeg skulle til en politisk konferanse.

Tjenestemannen: Kom De til noen overenskomst med Stalin?

— Den reisende: Ja, heldigvis. Den gang hjalp jeg ham så godt jeg kunne.

Tjenestemannen: Var denne hjelp nødvendig?

Den reisende: Absolutt.

Tjenestemannen: Hylder De en annen statsform enn den amerikanske?

Den reisende: Jeg er overbevist monarkist.

Tjenestemannen: De ser ut til å være et meget farlig individ. Jeg skal straks sørge for at De blir arrestert. Deres navn og adresse?

Den reisende: Mitt navn er Winston Churchill, og jeg bor i Downing Street 10, London.

I anledning av en note fra de «Forente Nasjoner» — den ble oversendt allerede under krigen — angående asylrett for de såkalte «krigsforbrytere», var det flere nøytrale land (blant dem særlig Portugal og Irland) som hadde forbeholdt seg retten til å undersøke spørsmålet om hvem som burde betraktes som krigsforbrytere. Disse individer skulle stilles for de nøytrale lands egne domstoler, eller enda bedre, — for en LOVLIG, INTERNASJONAL DOMSTOL, ANEDKJENT AV DE NØYTRALE. De små nøytrale land, utsatt som de var for press fra de «Forente Nasjoner», kunne ikke på en klare måte gi til kjenne at de ikke betraktet en brennemerkning av de ansvarlige ledere for en krigførende makt for legal og rettsgyldig, når det skjedde i form av partiske erklæringer for denne makts fiender.

IV.

EN HISTORISK PARALLELL.

I året 1919 hadde også de såkalte «fire store» i Versailles falt i den illusjon at de kunne være «dommere i egen

sak». Vi kjenner resultatet av dette første forsøk på å brennemerke et helt folk som en «nasjon av krigsforbrytere». Det er virkelig et oppløftende syn å være vitne til hvordan en lignende skarpsindighet og et lignende totalt ubekjentskap til de psykologiske grunner for et folks rett til å leve gjentar seg i Nürnberg, og det i enda større skale. Det er jo knapt nok forløpet 30 år siden Versailles. Vi pretenderer ikke å være profeter, men allerede nu kan man uten risiko forutsi at en fredsideologi som er basert på seierherrenes partiske domavgiselsener (i deres egenskap som dommere i egen sak) vil falle til jorden i løpet av en eller to generasjoner, da retten i forbindelse med en slik «fred» fullstendig mangler enhver moralsk basis.

Enda er det ikke kommet så langt at den «sterkeres rett» er ensbetydende med «rettferdighetens seier». Og denne seier er ikke kongruent med muligheten for å beseire. Den skjebnesvangre feil å misbruke seierherrens militære makt for å skape et grunnlag for en ny internasjonal rettsordning har allerede én gang før hev-

net seg bittert. Etter det syn vi har på saken betegner de dommertribunalet i Nürnberg har avsagt ikke slutten på, men tvertimot de første spirer til en ny konflikt.

V.

«ANGREPSKRIGEN».

«Idet han bemerket at Hans Majestets Regjering la stor vekt på å få fastslått at der var begått en forbrytelse mot freden, uttalte Sir Hartley videre at forsvarers innlegg gikk ut på å få fram at skjønt Kelllogg-Briand-traktaten og andre betraktet aggresjonskrig som ulovlig, ville de ikke jøre den til noe kriminelt. Det så ut som om den eneste utvei de anklagede hadde til å slippe fra sitt ansvar ville bestå i å bevise at disse krigene ikke var angrepskriger eller brudd på traktater. Dette hadde de imidlertid ikke greid å gjøre».

(Sir Hartley Shawcross i Nürnberg, 26. 7. 1946).

Ved første øyekast synes dette argument å inneholde en uimotsigelig sannhet. Den som imidlertid med oppmerksomhet hadde fulgt hele prosessens forløp, vil erindre at militærdomstolen nekter de tyske forsvarsadvokater å fremlegge de dokumentariske bevis for at de tyske krigs-

handlinger i Nord-Europa, i vest og sydvest var kommet de Alliertes militære invasionsplaner i forkjøpet, — noen av dem med bare få timers forsprang. Med hensyn til land som England og Frankrike kunne der i det hele tatt ikke reise seg noe spørsmål om en tysk «angrepshandling», da det jo var begge disse land som hadde erklært Tyskland krig den 3. september 1939 og ikke Tyskland dem. Hvis den tyske Wehrmacht's intervensjon til forsvar for de tyske minoriteter i den polske «korridor» betraktes som «angrepskrig», — en intervensjon som først fant sted etter årelange og fruktesløse forhandlinger og etter at polakkene hadde myrdet tusenvis av tyskere, — i det tilfelle, forekommer det oss, burde man i det minste på samme måten reise spørsmålet om hvorfor den røde hærs innfall i Polen den 17. 9. 1939 ikke ble brennemerket og straffet som «angrepskrig» og «forbrytelse mot freden».

Så skjedde imidlertid ikke. Tvert imot, representanter for denne russiske «angriper-

nasjon» deltok som medlemmer av Domstolen i egenskap av dommere over de tyske «krigsforbrytere»...

Domstolen forkastet en rekke offisielle franske og britiske dokumenter som ble fremlagt av den tyske forsvarer, dr. Siemers. Det var dokumenter som var beslaglagt under krigen og som inneholdt bevis for at de Allierte allerede i året 1939 hadde påtenkt invasjon i Belgia, Holland, Norge, Sverige og Hellas og dessuten (i 1940) bombardering av petroleumskildene i Kaukasus og sabotasje i havnebyene ved Donau. Den bolsjevikiske anklager, oberst Pokrovskij, nådde det sublime med sin latterlige påstand om «at fremleggelsen av disse dokumenter var et forsøk på nazi-propaganda i retten i Nürnberg», hvortil dr Siemers resignert bemerket:

— Dersom retten nekter meg adgang til disse dokumentariske bevis, er det vanskelig for meg å se hvordan jeg skal kunne føre mitt forsvar». («Daily Telegraph», 17. 5. 1946).

Fortsetter i neste nr.

Fornuftige ord . . . Er dette Secret Services egentlige mening?

(Forts. fra side 1)

ling eller økonomisk Fordel at skønne over, hvad der er ret og rimeligt. Derfor maa vi begrepsnødvendigt sige os selv, at der maa være Mening i deres Beslutninger, selv om enkelte studser.

Naar en højt utdannet Kirurg skal udføre en vanskelig Operation, nytter det kun lidt, at Skrædder Jensen giver sit Besyv med om den tekniske Fremgangsmaade! Vi maa her i verden lade Ekspertene om Ekspertarbejdet. Det er jo ikke den tilfældigt fungerende Justitsminister, der har faaet den Juleidé egenmægtigt at benaade et Antal Landsforrædere, men en gennearbejdet og fra alle Sider belyst Indstilling fra Ankenævn, Fængselsvæsen, Domstole, Anklagemyndighed, og Justitsministerium, forelagt i Statsraadet, der efter modent og roligt Overlæg har godkendt Indstillingen i Bevidstheden om, at dette tjener Landet og Samfundet bedst.

Dette til venlig Erindring for alle dem, der tror sig kloge. Hvad skulde vi med Jurister, Dommere og Departementchefer, hvis Per Hvemsomhelst har et bedre juridisk Jugement?

Det er ej heller korrekt at anføre, at Administrationen har tilsidesat de lovlige Domstoles Udmaaling af Straffen. Dommerne skal holde sig Loven efterrettelig, men der er næppe meget Tvivl om, at et overvejende Flertal af Landets Dommere kun med Ubehag afsagde Dom efter Straffelovstillæggets første Ud-gave. Ethvert Forsøg paa at bryde ud medførte sælsomme Reaktionen, og man husker maa-ske endnu, at endog Fængselspersonalet — Folk, som ellers skulde være strengt neutrale — etablerede sit-down-Strejke, fordi en kvindelig Byretsdommer med et Overbevisningens Mod, der syntes ufattelig, afsagde en Fri-findelsesdom i en bestemt politisk præget Sag. Her havde vi et typisk Eksempel paa den rolige, kølige Vurdering over for en Stemning; en Episode, der klart viste, hvordan Tiden var.»

Overrettssakfører

Ketil Harnoll

Munkedamsv. 5, Oslo

Tlf. 42 21 30

Secret Service — den hemmelige engelske organisasjon som sammen med det offisielle diplomati og politikken har spilt så stor rolle i Storbritannias internasjonale opp-treden — regner med at verden innen tyve år kommer til å bli regjert kommunistisk! Og Secret Service innstiller sin virksomhet på en slik utvikling som den ikke anser for å være skrekkinjagende, men tvertimot fremskrittstonet!

Denne unektelig sensasjonelle påstand fremføres av den i de siste måneder så forkjetrede dr. Werner Nauman i en bok, som skildrer den britiske okkupasjonsmakt og Bonnregjeringens hensynsløse adferd overfor ham og noen av hans venner.

Som våre lesere har sett av dagspressen, ble dr. Nauman arrestert 14. januar av Secret Service og anbragt i det berømte fengslet i Werl. Over hele verden gikk så meddelelsen om at Naumangruppen var en trusel mot Bonndemokratiet og at dr. Nauman var lederen for den tyske neozisme som ville omstyrte samfundet. Etter tre måneders opphold i eneselle ble dr. Nauman løslatt idet man ik-

Tyskerne skal undersøke påstandene om misgjerninger

«Institut for besettelses-spørsmål» i Tübingen, Syd-tyskland har satt seg som oppgave å finne ut hvorledes det tyske styre i de under krigens besatte områder egentlig var. Resultatene skal stilles til rådighet for det vesttyske utenriksministerium og for tyske handelsfirmaer, som har forbindelse med utlandet. Foranledningen er at tyske firmaer stadig stilles overfor anklager om tyske misgjerninger i de besatte områder. Disse anklager, mener instituttet, er stimulert av allierte krigspropaganda og Nürnbergprosessene og kan kun besvares ved objektivt studium av kjensgjerningene. Instituttet har allerede innsamlet viktige originale dokumenter fra besettelsestiden og har desuten fortegnelse over folk, som har arbeidet i de okkuperte områder. Man vil av dette også få vite hvem der egentlig samarbeidet med ty-

Fra en sensasjonel bok

ke hadde funnet anklagemateriell som kunne benyttes ved en domstol. Imens hadde han vært gjenstand for hardhendte forhør.

Så kommer altså boken «Nau-Nau-gefährdet das Empire?» på Plesse Verlag i Göttingen, og skildringen i boken er for en betydelig del fra dr. Naumans egen penn. I Werlfengslet var det tydeligvis en engelskmann blant bevoktningsspersonalet, som reagerte og det lyktes dr. Naumann å smugle ut referater fra Secret Serviceforhørene til sine venner. Av særlig interesse er dr. Naumanns opptegnelser fra forhørene, hvorunder de fremstående Secret Servicemenn gir tilkjenne en høyst interessant innstilling overfor tidens foreteelser. Vi gjengir litt av replikkvekslingen:

Case Officer (Secret Services forhørsleder): Secret Service er en verdensmakt. Undervurder den ikke, hr. dr. Naumann. Tenk på dens hundreårige erfaring. Hittil har den mestret alle de problemer som man har gitt den til Englands beskyttelse. Vi har lest Deres opptegnelser om bolsjevismen meget nøye. Tror De

HVOR HOLDER KOMMUNISTENE KARDINAL WYSZYNSKI FENGSELET?

Bern (FCI) — Ryktene fortsetter med hensyn til hvor kommunistene holder Polens primas, kardinal WySzynski, fengslet.

Et av ryktene vet å fortelle at kardinalen holdes fengslet i Rychwal-klostret i nærheten av Kaliz (i Polen). Noen aviser hevder at kardinalen er deportert til Moskva og holdes innesperret i det berømte Lubianka-fengslet (hvor general Anders «satt» i årene 1939—41) sammen med andre framtrede polske politiske og militære ledere. Andre igjen hevder at kardinalen er internert i en villa i Karpatene. Ingen av disse rykter er imidlertid bekreftet.

Med hensyn til de andre arresterte polske biskopper vet en med sikkerhet at biskop-

skerne i denne tiden, og vi kan bare være glad for at kjensgjerningene omsider kommer for dagen. —

selv på det som De skriver?

Dr. Naumann: Jeg skulle vel ellers ikke ha strevet med å sette dem på papiret.

CO: På oss virker det helt uforståelig. Hvorledes kan en mann med Deres kvalifikasjoner tro på noe slikt! En bolsjevikisk fare eksisterer overhodet ikke. Det begrepet er en tysk oppfinnelse og kan muligens være anvendbar for Dem personlig.

Dr. N.: Jeg vet at De tenker som så: Moskva — et demokrati av særpreget art. Imidlertid har jeg håpet at De gjennom krigsutviklingen og det som er hendt i de siste år hadde lært bedre.

CO: Men ikke som De mener. Det som skjer i øst, kan ikke stanses. Hvorfor skulle vi stille oss mot noe som betyr fremskritt?

Dr. N.: Ikke alt som later til å være moderne, er det samme som fremskritt. Jeg for min del tenker ikke å

slutte meg til denne utvikling og motivering.

CO: Hva mener De? Kommunismen er fremtiden. Innen tyve år kommer vi alle til å regjeres kommunistisk.

Dr. N.: De mener kanskje sosialistisk?

CO: Nei, kommunistisk!

Dr. N.: . . . og totalitært?

CO: Kanskje endog det, muligens bare titoistisk. Moskvasystemet har ennå ikke funnet sin siste form. Det kommer til å forandre seg og vi i vest må hjelpe til at det skjer. . . . .

Vi innskrenker oss til å gjengi dette og har ennå ikke sett dr. Naumanns referat imøtegått noesteds. I hvert tilfelle foreligger boken og den stiller den høye tjenestemann i mr. Edens og den britiske overkommisær i Vest-Tyskland, sir Kirkpatrick's tjeneste i et eiendommelig lys. Hvis den ikke blir grundig slått ned, vil den ha stor verdi ved bedømmelsen av Englands stilling til et forenet Europa og til USA's kamp mot kommunismen.

Czeslaw Kacsmarek sitter i fengslet i Rakowiecka-gaten i Warszawa (se vår bulletin for 10. desember 1953, FCI). Biskop Lucjan Bernacki sitter i et fengsel i Poznan (Posen) og Monsiegnur Wojciech Zink, assisterende biskop av Olsztyn sitter i fengsel i Gdansk (Danzig).	H. S.	20.—
	F. M.	10.—
	Gunnar Nilsen, Kongsberg	10.—
	Arthur Stø, Kongsberg	10.—
	Hans Ullberg, Kongsb.	10.—
	H. Snaprud, Kongsb.	25.—
	Torstein Bjørnsrud, Rollag	10.—
	N. N.	5.—
	Glad fattig giver	5.—
	M. M.	100.—
	A. M.	10.—
	Y. K.	10.—
	Agnes Marthinsen	50.—

Kvitteringslisten fortsetter i Folk og Land nr 5

Æresgaven til blind frontkjemper

Vi har gleden av å kvittere for flg. beløp:

T.	10.—
D. B.	20.—
Nr. 534	50.—
J. F.	50.—
E. A.	10.—
H. L.	15.—
S. C.	15.—
M. B.	6.—
V. S.	50.—
Ø. R.	20.—
O. J. B.	10.—
M. og M.	100.—
Ditlef Frantzen, Rena	10.—
Ingeb. Kleve, Lårdal	100.—

FOLK og LAND

Utkommer i Oslo

Redaksjon: Postboks 1407, Oslo
Telefon 55 76 56

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5,
Oslo — Telefon 37 76 96

Løssalgpris: 40 øre

Abonnementspriser:

Kr. 16, pr. år, kr. 8, pr. halvår
Sverige, Danmark: Kr. 20, pr. år,
kr. 10 pr. halvår
Utlandet forøvrig: Kr. 24, pr. år,
kr. 12 pr. halvår
I nøytralt omslag kr. 30,— pr. år
kr. 15,— pr. halvår
Annonsepris: 32 øre pr. millimeter
over en spalte

Bruk postgironr. 16450

Sambandstrykkeriet A/S — Oslo